

Vaihdan toisen käden ohjaussauvaan, nostan pyörät ylös, vedän kaasun nousuteholle ja kierrosluvun 2850 kierrokseen minuutissa. Nyt rauhoitutaan ja keskitytään. Kentän reuna vilahtaa allamme ja lähdemme vasempaan nousukaartoon.

Radiosta kuuluu viesti: ”Tervehdys, Sapper. Gannic-laivue on ilmassa.”

Vilkaisen pikaisesti ympärilleni, ja laivueen muut koneet näyttävät lentävän lähekkäin. Neljä minuuttia puhelinoiton jälkeen kymmenen Spitfireä on ilmassa omassa elementissään. Hävittäjälaivue nousee muodostelmassa täyttä vauhtia. Lentorata on kuin jousella ammuttu, solakat koneet nousevat taivaalle matkalla taistoon määrätietoisina ja päättäväisinä. Lentäjät keskittyvät pysymään omalla paikallaan muodostelmassa, ja välillä paikkaa täytyy korjata ohjaussauvan ja kaasuvivun avulla. Spitfired tottelevat käskyjä ikään kuin osoittaakseen olevansa omassa elementissään tekemässä työtään: ”Tätä varten meidät on rakennettu, tämä on meille tuttua.” Koneen etuosassa vaivatta kehräävän Merlin-moottorin pauhu kulkeutuu kauas potkurivirtauksen mukana. Moottori on ehdottoman luotettava ja luottamusta herättävä: ”Meihin voi luottaa, me emme luovuta.” Pieninkin moottorin värähdys tuntuu kauttaaltaan koko lentokoneessa.

Spitfired ovat heränneet eloon. Ne ovat elollisia siinä missä mekin, kyllä ne tajuavat tilanteen. En lakkaa milloinkaan hämmästelemästä ja ihastelemasta tätä näkyä ja uskomatonta yhteisöllisyyden tunnetta. Tällaisina hetkinä ajatukseni usein harhailevat kauas käsillä olevasta tehtävästä. Radio keskeyttää unelmoimisen ja keskityn kuuntelemaan melkein vastentahtoisesti. Valvomo kutsuu. Ääni on tyyni, selkeä ja tunteeton.

”Sapper kutsuu Gannicin johtajaa. Yli 150 lähestyy Dungenessiä 3600 metrissä. Ota ohjaussuunta 120. Loppu.”

”Sapper, Gannic kuittaa.”

”Gannic, viholliskoneiden joukossa on useita Messerschmittejä. Toistan, useita Messerschmittejä, pitäkää varanne. Loppu.”

”Gannic kutsuu Sapperia. Selvä. Otan suunnaksi 120 ja nyt menee läpi 2100 metriä. Loppu.”

”Kiitos, Gannicin johtaja.”

Päivästä on kehkeytymässä melkoinen hullunmylly. Nielaisen syvään ja huomaan olevani yhtä aikaa sekä tyyni että jännittynyt. Vatassa tuntuu ontolta. Tunnetta on vaikea selittää. Otetaan nyt rauhallisesti. Taistelun alla myllertäviin tunteisiin ei taida koskaan tottua. Niiden kanssa tullaan jollakin tapaa sinuiksi. Vilkaisen korkeusmittaria, joka näyttää suunnilleen 2750 metriä. Käännetään happihana auki, sitä ei parane unohtaa. Avaan hanan hätäasentoon ja tunnen hapen virtaavan poskeani vasten. Hyvin virtaa, käännetään viiteentoista; sen pitäisi riittää tälle matkalle. Radio särähtää taas.

”Sapper kutsuu Gannicia, olette jo lähellä.”

”Gannic kuulee. Vihollinen näkyvissä! Erotan jo koneet. Ne ovat vähintään 4500 metrissä ja niitä on kaiken kukkuraksi satamäärin.”

”Kiitos, Gannicin johtaja. Onnea matkaan!”

Valvojan tehtävä on täytetty. Kaikki kunnossa!

Tähyän kaukaisuuteen äärettömän taivaan sineen. Edessä siintää verinen taistelutanner ja siellä näkyy myös vihollinen. Hyttysparvi kesäillassa. Niitähän on varsinainen parvi! Viholliskoneita on reippaasti yli 150, siis todella paljon.

Erkanen hitaasti Brianin rinnalta ja tarkastelen saksalaisten lähestyvää joukkoa. Pommikoneiden suojana on kuin onkin Messerschmitt 109 -hävittäjiä. Näky pelottaa ja kiehtoo minua. Ei kestä kuin hetki ennen kuin mielikuvitukseni palauttaa mieleeni muistoja menneistä päivistä. Saksalaiset ovat valtakuntamme vihollisia. Sakemannit hyökkäävät Englannin, pienen kotimaamme ja saaremmen kimppuun aikomuksenaan valloittaa ja miehittää se. Taistelemme yksin germaaneja vastaan; he ovat öykkäreitä, jotka valloittavat muita valtioita.

Ei tilanne ole mitenkään uusi. Tämä on tuttua; Espanjan armada kuningatar Elisabet I:n aikaan. Silloin oli vastassa sitkeä ja urhea joukko. Miten se runo menikään?

*Kantakaa rumpuni Englantiin, rannalle se laskekaa.
Siihen iskekää, kun ruuti vähiin käy;
Jos espanjalaiset Devonin näkyviin saavat, taivaan satamasta
lähden,
Ja ajan ne pitkin Kanaalia niin kuin kauan sitten jo ajettiin.*

Sir Henry Newboltin *Drake's Drum* -runon mukaan.

Noin se suurin piirtein kuuluu.

Onko kuoleman jälkeistä elämää? Onko mahdollista, että Elisabetin aikalaiset ovat rinnallamme koneen ohjaamossa tälläkin hetkellä? Hawkins, Grenville, Frobisher, Raleigh ja Drake; ken tietää? Minua kiusattaisiin loputtomasti, jos laivuetoverit lukisivat teatraaliset ajatukseni; vai kiusattaisiinko?

Vilkaisen vieressäni lentävää urheaa Spitfire-kymmenikköä ja näky antaa minulle uutta puhtia. Meitä on vähän, mutta saatte vielä huutia ainakin niin kauan kuin meissä henki pihisee. Hyvähän se on nyt uhota, mutta taistelun tuoksinassa voi olla toinen ääni kellossa. Lähistöllä on varmasti muitakin omia laivueita. Parasta olisi olla, mutta ketään ei kyllä näy. Miten me kymmenen muka hoitelemme tämän porukan? Mistä oikein aloitetaan? Ainoa vaihtoehto on läheteä hyökkäykseen ja luottaa Herraan.

Yritämme pysäyttää vihollisen. Voi luoja, en ole kuunaan nähnyt yhtä monta konetta samassa paikassa. Kerta kaikkiaan tyrmistyttävä näky. Enää ei kestä kauan. Kuulokkeista kuuluu Brianin ääni.

”Johtaja kutsuu laivuetta. Nyt mentiin, pojat. Yksi hyvä sarja ja irtautukaa. Varokaa Messerschmittejä.”

Kuulokkeista kuuluu hätäisiä lausahduksia.

”Ensimmäisen ryhmän yläpuolella on Messerschmittejä kello kuudessa tuhat metriä korkeammalla.” ”Kuusi Messerschmittiä kello neljässä korkealla.” ”Nyt ne lähtivät alas. Varokaa, sininen ryhmä. Väistäkää oikealle, väistäkää äkkiä.”

Meno kovenee äkkiä. Seuraan vaistoja, jotka ottavat aina vallan tällaisessa tilanteessa. Heijastintähtäin päälle, ase ampumavalmiiksi ja potkurin kierrokset 2650:een, niin kone tottelee entistä paremmin. Hätätehot päälle, istuinta piirun verran alemmas ja vyöt tiukaksi. Valmista on, taistelu alkakoon. Luoja, ole mieluummin minun kuin saksalaisten puolella.

Pysyttelen kymmenisen metrin päässä Brianin Spitfiren takana ja etsin kohteita samalla kun arvioin tilannetta. Iskemme vihollisen kimppuun alhaalta, ja rankkaahan siitä tulee. Alempana lentävät viholliskoneet ovat Dornier-pommittajia; ne erottuvat jo selvästi ja lähestyvät nopeasti. Valitsen kohteen. Hieman muodostelmasta eronnut Dornier kelpaa hyvin. Pikainen vilkaisu ylös ja taakse. Suoraan takana ei näy Messerschmittejä, mutta ylempänä lentävästä sakista voi vielä olla haittaa. Taivas on täynnä lentokoneita; varsinainen sekamelska. Nyt kohteen kimppuun. Olet jyvällä, senkin turjake. Kone on palannut muodostelmaan, mutta päätän silti yrittää.

Yhtäkkiä joudun ristituleen, joka on vieläpä aika lähellä. Hemmetin konekivääriampujat. Keskitytään kohteeseen. Seuraan tähtäimen läpi konetta, joka suurenee näkökentässäni liian nopeasti. Keskeytä, pidä kone vakaana, juuri noin. Älä hakkaa niin kiivaasti, sydän. Kone on tähtäimessä, vieläkin... ja TULTA! Painan liipaisinta ja helvetti pääsee irti; konekiväärien ääni muistuttaa puuvillakankaan repeämistä.

Valojuova-ammukseni risteävät muiden ammusten kanssa. Tulen vastataan, mutten piittaa läheltä ujeltavista luodeista. Ehdin nähdä vain silmänräpäyksen ajan kuinka Dornier saa osuman, ja kuinka sen lasinen nokkakupu räjähtää pirstaleiksi. Samassa välähdyksessä huomaan Brianin Spitfiren kaartavan kauemmas pohja öljyn mustaamana. Tulita edelleen, Geoff. Väistä nyt ihmeessä tai törmäät viholliseen. Olen liian lähellä, joten lopetan tulittamisen ja työnnän voimakkaasti sauvasta. Erotan Dornierin moottorien pauhun koneen viistäessä yläpuoleltani muutaman sentin päästä.

Hitto soikoon, tähän on vaarallista!

Ohjaussauva eteen ja pieni korjausliike sivuperäsimellä, niin kone painuu alaspäin aavistuksen sivuluisussa. Anteeksi vaan, Eddy Lewis, mutta minua pelottaa. Kamalan raakaa menoa, josta ei kerrota mitään oppikirjoissa. Jatkan syöksyä ja olen edelleen elossa. Hiki virtaa, pahin on ohi. Ei hassumpi sarja, vaikka itse sanonkin. Taisi sakemannikin tuta sen persuuksissaan. Otetaan uusiksi. Miten ihmeessä olen joutunut tähän jamaan?

En ehdi edes ajatella asiaa, kun olen jo 900 metriä taistelun alla ja kiidän täyttä häkää ilmassa. Ohjaussauva taakse ja nousen ylös, painovoima puristaa minut istuimeen. Moottori täysillä tehoilla jauhaen palaan keskelle hullunmyllyä; koneet lentävät toistensa lomassa, suuressa ilmataistelussa kaikki ovat oman onnensa nojassa. Koneita sinkoilee sinne tänne joka puolella. Jatka kaarta, pane kone kovalle, älä lennä hetkeäkään suoraan. Lennä kuin viimeistä päivää. Vanha kunnan Spitfire vastaa komentoihin ja on tukenani.

Kuulokkeista kajahtelee huutoja, varoituksia ja omituisia ääniä. Niihin ei kuitenkaan ehdi keskittyä. Taistelu on totisinta totta, armoa ei pyydetä eikä anneta. Vaaditaan äärettömän rajuja ponnistuksia. Vantterat käsivarret lennättävät Spitfire-hävittäjiä pitkien taivaankantta epätodellisessa, pelkoa ja vihaa herättävässä ympäristössä, johon on pakko vain tottua.

Sataysi lentää editseni. Ammun hätäisen sarjan ja onnistun pysymään viholliskoneen perässä, mutta tielleni ilmestyy Hurricane ja minun on pakko irtautua. Mistä ihmeestä kone oikein ilmestyi? Jatkan taivaalla poukkoilemista ja etsin sopivia kohteita. Huomaan ilmassa laskuvarjon ja kauempana toisenkin. Joku koneista on liekeissä; Messerschmitt kieppuu holtittomasti. Dornier syöksyy kohti maata savun noustessa jostain päin konetta. Pommittajan kääntyessä selälleen oikeanpuoleinen siipi irtoaa. Raukka sai ansionsa mukaan.

Sekasortoa; huuto jatkuu kuulokkeissa. "Messerschmittejä kello kahdeksassa ylhäällä." Vilkaisen ylös ja näen koneiden tekevä taistelukäännöksen liittyäkseen taisteluun täysissä voimissaan. Onko niitä loputtomasti? Auringonvalo kimaltelee koneiden siivissä ja

pohjissa, kun ne kierähtelevät ilmassa kuin joenpohjan kivien yli listävät taimenet. Taimenet joessa, tulvaniityt, kahluusaappaat, vuolaana virtaava vesi, majatalon kaunis tarjoilija. Voi jeesus, miksi? Minulla on kuuma ja tukalat oltavat.

"Varo takanasi olevaa paskiaista, keltainen kakkonen. Se on todella lähellä. Väistä, keltainen kakkonen. Väistä, senkin tomppeli!"

Kuulokkeista kuuluvassa metelissä on huumoriakin, ja repeän nauramaan hysteerisesti hämmennyksissäni ja yksinäni.

"Sininen johtaja, voitko auttaa? Olen jossain oikealla puolellasi."

"Minulla on kolme Messerschmittiä perässäni. Ei hätää, ne ovat satimessa."

Heinkel 111 -koneiden muodostelma kaartaa ja hajaantuu sekavaksi ryhmäksi. Liimaudun toisen Messerschmittin perään, mutta sarja taitaa mennä ohi koneen väistäessä sivuun allani. Takaa sujahtaa valokuova-ammuksia, jotka menevät todella läheltä. Työnnän sauvasta ja minulta huomaamatta jäänyt Messerschmitt syöksyy ylitsemi. Vihollinen nousee ylös hirvittävää vauhtia. Kone nousee kauas yläpuolelleni. Kuljen kovaa vauhtia loivassa kaarrossa ja katson ympärilleni. Taistelu alkaa pikkuhiljaa laantua. Kaukana alapuolellani näkyy kuitenkin Heinkel 111 -pommikone, joka lentää kuin tuli takapuolen alla minun ja rannikon välissä. Minne sinä roisto oikein luulet meneväsi?

Kaarran vaistomaisesti häntä kohti ja menetän samalla korkeutta. Huomaan viholliskoneen lähelle päästessäni, että sen pakoputkista tupruaa tummanharmaata savua lentäjän pakottaessa moottorin ääri rajoille päästäkseen minua pakoon. Hän lentää kohti Dungenesia, joka on vähän alle kahdenkymmenen kilometrin päässä. Kone on selvästi eronnut muodostelmasta ja yrittää palata kotiin. Vilkaisen ympärilleni ja taakse. Kaukana korkealla tapahtuu vielä. Siellä on ehkä Messerschmittejä ja meidän poikiamme, mutta lähellä ei näy mitään.

Työnnän ohjaussauvaa eteenpäin, avaan kaasun ja syöksyn sakalaispommittajan perään. Siellä se viekas kettu paahtaa. Huomaan

nieleksiväni innostuksesta ja jännityksestä. Saat matkamuiston kotiin viemisiksi, senkin sakemanninkuvatus. Tiedätpähän joutuneesi taisteluun, vaikka onnistuisitkin hoitelemaan minut siinä sivussa.

Tavoitan koneen nopeasti korkealta syöksyessäni. Vähennän kaasua vähän tasoittaakseni nopeuseroa. Valmistaudun hyökkäykseen sivulta. Olen sopivasti vasemmalla puolella ja pian myös kantaman päässä. Korjaan viholliskoneen taakse, en välitä vastatulesta, pidän koneeni vakaana ja avaan tulen. Tasainen sarja, joka osuu Heinkelin runkoon ja luultavasti, tai itse asiassa ihan varmasti, vasemmanpuoleiseen moottoriin. Ei epäilystäkään. Ilmaan pöllähtää suuri musta savupilvi, joka lienee peräisin palavasta öljystä. Mallikelpoinen suoritus. Todella rohkaisevaa. Viholliskoneen tulitus on vähän turhan lähellä, joten laskeudun sen alle. Vasemmanpuoleiseen siipeeni ilmestyy kolme reikää. Röyhkeä lurjus!

Nousen pommikoneen oikealle puolelle ja lähden uuteen iskuun samalla kun vilkaisen taakseni. Ammun lyhyitä sarjoja ja hyökkäys kohdistuuikin kyljen sijaan koneen takaosaan. Kone tähtäimeen, vähät tulituksesta, kone vakaana ja tällä kertaa ammun pitkän sarjan. Onhan minun jo osuttava kohteeseen. Viholliskone lakkaa tulittamasta; niin sitä pitää, anna palaa, Geoff.

Osuin varmasti jo ensi yrittämällä, sillä vasemmanpuoleisesta moottorista tupruaa mustaa paksua savua, joka muuttuu koko ajan paksummaksi. Potkurikin pyörii aina vain hitaammin. Jatkan tulitusta lyhyin, mutta huolellisin sarjoin. Ilmaan pöllähtää uusi harmaa savupilvi tällä kertaa vasemmanpuoleisen moottorin ja rungon välillä; hyvältä näyttää.

Heinkelin taka-ampuja on lopettanut tulittamisen ja koneen nokka on kääntynyt kohti maata. Kone alkaa menettää korkeutta tasaisesti ja huomaa samassa, että vasemmanpuoleinen potkuri tuskin enää pyörii. Alan innostua, mutta nyt ei parane hätäillä. Pakotan itseni rauhoittumaan, vaikka se onkin vaikeaa. Keskeytän tulittamisen ja seuraan viholliskonetta, joka kallistuu vasemmalle nyt lepuutetun potkurin puolelle, mikä ei ole missään tapauksessa suositeltavaa.

Moottori savuttaa pahasti. Kone on huonossa kunnossa, ja vauhti hidastuu kiihtyvistä vasemmalle puolelle kallistumisesta huolimatta. Joudun vähentämään kaasua, jotten lennä liian kauas vihollisesta. Hyvältä näyttää. Kone taitaa olla mennyttä kalua. Kyllä, hoidin homman. Ota tästä vielä opiksi, senkin isänmaan sankari.

Konekiväärini laulavat hetken, mutta vaikenevat pian. Yritän ampua uudestaan, mutta turhaan. Hitto, ammuksset loppuivat. Ei ole erityisen fiksua jäädä tyhjin käsin. Aina pitää olla ammuksia pahan päivän varalle, mutta viholliskone on tainnut saada jo tarpeekseen.

Seuraan nopeasti syöksyvää konetta, joka on liekeissä, ja jatkan matkaa kaikessa rauhassa. Kohti kotia.

Kirkas välähdys ja terävä, erittäin voimakas räjähdys. Ohjaamon ohi vilahtaa jotakin punaista. Lentävästä kappaleesta lähtee selvästi erottuva siinä. Hajukin on terävä. Onko se ruutia vai fosforia?

Takaa kuuluu lisää räjähdysä; pelottava ääni, jonka alkuperää en osaa paikantaa, samalla kun lisää valokuovaluoteja lentää koneen vierestä. Kestää vain sekunnin murto-osan ennen kuin tajuan, mitä on tapahtunut, mutta sekin on liikaa.

Minuun on osunut.

Päästin vihollisen taakseni kuin mikäkin vasta-alkaja. Oma vika, ei olisi pitänyt löysätä sen pirun Heinkelin hoitamisen jälkeen. Ensimmäinen perussääntö: ei pidä koskaan herpaantua. Sain ansioni mukaan; minut yllätettiin housut kintuissa ja sain kunnolla köniini. Näin hävittäjäalentäjä siis kuolee.

Tällaiset ajatukset vellovat mielessäni kuin ukkosmyrsky, kun yritän päästä tilanteen tasalle. Kyyristyn ohjaamossa vaistomaisesti ja ohjaan samalla Spitfiren mahdollisimman tiukkaan kaartoon. Niin toimitaan ajattelematta, kun tajuaa hädissään, että saattaa hetkenä minä hyvänsä heittää henkensä, ja kun yrittää kaikin keinoin välttää kurjan kohtalon.

Taakse vilkaistessani huomaa vain kymmenen metrin päässä Messerschmitt 109 -hävittäjän, joka seuraa minua. Konekiväärin suut välähtävät ja ilmaan pöllähtää harmaata savua sakemannin

päästäessä lyhyen sarjan valloilleen. Ei hassumpi yritys, sillä kuulen luotien osuvan koneeni takaosaan.

Toivottomuus ja epätoivo uhkaavat vallata mieleni, ja huomaan toteavani ääneen ihmeen tynnosti: ”Voi luoja, minähän kuolen.”

Melkoinen tapa lähteä, annoin yllättää itseni ja kulutin ammuksetkin loppuun. Helvetin idiootti. Saan surmani ihan samalla tavalla kuin Laurie, Nick ja Peterkin.

Jatkan kaarta, ja Messerschmitt seuraa minua päättäväisesti. Ympäri mennään, mutta vihollinen pysyy kannoillani. Kaverihan osaa lentää; vanha tekijä. Luojan kiitos ohjaimet näyttävät toimivan ja vanha kunnon Spit tottelee komentojani. Kone antaa paljon anteeksi, vaikka tuotin sille karvaan pettymyksen.

Jatkan tiukkaakin tiukempaa kaarta ja tiukennan sitä entisestään. Vilkaisen nopeasti mittareita. Kuinka paha jälkeä vihollinen oikein sai aikaan? Glykolin lämpötila on 105 astetta, vähän turhan korkea. 33 kilon öljynpaine ei ole paha. Ehkä vähän matala, mutta öljyn lämpötila on korkeahko. Sopii itse asiassa kuvaan. Taistelun alettua olen piiskannut Merlinin äärimmilleen; muutakaan en uskaltanut tehdä. Yritä kaarta vielä tiukemmin, Geoff. Tajuntani alkaa heiketä. Kiihtyvyys taitaa olla jo kuusi G:tä. En saa pyörtyä. Nojaan eteenpäin ja nostan jalat sivuperäsinpolkimien jatkeiden päälle. Voi luoja, että jalat osaavatkin painaa.

Spit tärähtelee, kone lähestyy sakkausta. Taitava lentäjä pystyy pitämään Spitfiren aloillaan tässäkin tilanteessa. Pidä kiinni, Geoff! Pidä kone kaarrossa. Lennä kuin viimeistä päivää. Kauanko tätä oikein jatkuu? Fyysinen rasitus on valtavaa, ja hiki alkaa virrata. Messerschmittiä seurattessani tunnistan aidon pelon. Pelon, jota vain harva koskaan kokee. Huomaan karjuvani viholliselle. En tiedä miksi ihmeessä, ehkä se helpottaa.

Piirileikki jatkuu. Kumpi luovuttaa ensin? Älä kysele tyhmiä, Geoff. Vihollisen on pakko luovuttaa. Sakemanni avaa taas tulen. Enää ei kuulu osumia. Ohi meni.

Olen tainnut saada vähän välimatkaa viholliseen. Yritä pääs-

tä ylemmäs parhaasi mukaan, Geoff. Näen selvästi kuinka maali on kulunut Messerschmittin siiven johtoreunasta. Laupias taivas, onpas kone lähellä. Jos jatkan kaarta, minuun on vaikea osua. En suositu olemaan helppo maali. Nojaan jälleen eteenpäin helpottaakseni kiihtyvyyden puristusta. Älä missään nimessä menetä tajuasi, se olisi typerää tässä vaiheessa. Jatka sinnikkäästi, niin pääset eroon takaa-ajajasta. Spitfire kaartaa tiukemmin kuin Messerschmitt, ja vihollainen on sitä paitsi Kanaalin väärällä puolella polttoainesäiliöiden tyhjentyessä.

Alan rauhoittua ja ajatella järkevästi. Luulen, että tilanne on nyt hallinnassa. Ehkä vihollinen yrittää jotakin huomattessaan takaa-ajon vaikeuden, ja silloin voin karistaa hänet kannoiltani. Kunhan hän ei saa avukseen ketään, sillä se vaikeuttaisi entisestään kiperää tilannetta. Toistaiseksi jatkan taistelua.

Olen ilmeisesti aavistuksen verran vihollista ylempänä ja kasvatan tasaisesti etumatkaa. Toivon todella, että olen oikeassa. Pelon rinnalle nousee suuttumus. Mikä oikeus saksalaisella on lentää koneenrähjällään Englannin taivaalla ja yrittää tappaa minut? Hän on niin typerä, että uskoo Führeriään ja tämän herrarotusoopaa, ja lentää kurjan isänmaansa puolesta ja yrittää tyypillisen germaanin tapaan näyttää kaapin paikan maallemme. Helvetin ylimielistä! Minua et muuten ammu alas, senkin mustaristipaskiainen.

Saksalaislentäjäkin yrittää kaarta entistä tiukemmin pysyäkseen perässä ja olen varma, että Messerschmitt heilahtaa aavistuksen. Ei onnistu, nyt ollaan jo ääri rajoilla. Erotan lentäjän pään ja happinaamarinkin muodot selvästi. Kuvittelen Messerschmittin heilahtavan taas selvästi valmiina sakkaamaan täydessä vauhdissa. Lentäjä joutuu hellittämään vähäsen. Spitfire kasvattaa välimatkaa hetki hetkeltä. Kohotan ääneni raikuvaan huutoon. Hikikarpalot valuvat silmiini. Menetän nestettä varmasti kilokaupalla pelon ja ponnistusten takia. Uupumuksesta huolimatta jaksan huutaa. Taidan olla sekaisin.

Lopulta Messerschmitt oikaisee ja vetää ylös päästäkseen yläpuolelleni. Ylös kavutessaan kone kallistuu taas todella jyrkästi. Seu-

raan konetta katseellani, mutta yritys ei onnistu. Ehdin liian kauas ja olen jo melkein viholliskoneen takana. Pian pääsen yrittämään pakoon, joten pidän vihollista tarkasti silmällä. Saksalainen oikeaseen kaarrosta ja kääntyy pois päin nousuun.

Nyt kauas ja äkkiä! Ohjaussauva eteen ja samalla puolivaakakerre; antaa mennä. Ohjaussauva keskelle ja alakauttaveto. Jatkan syöksyä kaasua auki. Toimin vaiston varassa sen kummemmin miettimättä. Etsin takaa-ajajaa taivaalta, mutta häntä ei näy. Minne hän oikein katosi? Ei kai vain taakseni? Sakemannin pitäisi olla hurjan vikkelä minun kannoillani pysyäkseen, ja olen muutenkin vaikea maali. Kohta se selviää.

Koneen vauhti kiihtyy nopeasti. Ohjaussauva tärisee aina vain voimakkaammin. Siivekkeet muuttuvat raskaiksi; pidä ohjaussauva paikallaan. Vaikeassa paikassa kaivataan kovia keinoja; vahvoja käsi-vasioita ja pitkää pinnaa. Hittolainen, konehan tempuilee.

Miten paha osuma koneessa oikein on? Katson korkeusmittaria: 1 500 metriä. Sehän kävi äkkiä. Hirvittävä meteli. Nielaisen ja hundan ääneen avatakseni paineenvaihtelun lukitsemat korvani. Oikein kaarron. Nyt pitäisi vielä oikaista syöksy. En ole ikinä lentänyt näin kovaa. Käänän trimmipyörää varovaisesti.

Tuuli ulvoo tuhannen räyhähengen voimalla. Muistelen Laurieparkaa ja kamalaa yötä Kidlingtonissa. Vähennän hieman kaasua. Miten lentokoneet voidaan rakentaa näin kestäviksi? Ehkä tämä ei kestäkään höykytystä. Ajatukseni alkavat harhailla. Ryhdistäydy nyt, hyvä mies; pinnistä, pinnistä. Näyttää siltä, että pääset pälkähästä, ja siinä tapauksessa olet varsinainen tuurihaukka. Messerschmittin lentäjä osasi ehkä lentää, mutta mahtoi olla surkea tähtäämään, sillä olin helppo maali seurattessani Heinkelin putoamista. Olin aivan liian tyytyväinen itseeni. Ota siitä opiksesi; toista tilaisuutta ei tule.

Kiitos, Luoja. Olet kunnan kaveri.

Laskeudun Spitfirellä aivan matalalle; lentäen yhä hyvin hyvin suurella nopeudella. Vähennän kaasua, mutta potkuri pyörii edel-

leen 2 650 kierrosta minuutissa. Vilkaisten nopeasti ympärilleni, Luojan kiitos taivaalla ei näy ketään. Lähdetään kotiin.

Kone viistää maata ja lentää jo puunlatvojenkin alapuolella. Miinuun on vaikea osua. Kiidän maanpinnan tuntumassa syöksyn aikana keräämäni huiman vauhdin voimin. Vilkaisten kompassia, suuntahyrrä on mennyt sekaisin. Kompassi kieppuu villisti, mutta osoittaa suunnilleen suuntaan 290. Saa luvan kelvata toistaiseksi. Ohi vilahuttaa pieni maatila latoineen ja edessä näkyy korkeajännitejohtoja. Älä rupea pelleilemään, nyt ei yritetä lentää alitse. Nosta kone johtojen yli. Itseluottamukseni kasvaa. Jos tästä sotkusta selviät, selviät mistä tahansa, joten lennä nyt vain.

Edessä oikealla näkyy kukkula, jonka laella näkyy kaksi kookasta puuta parin sadan metrin päässä toisistaan. Kaarran hieman ja lennän puiden välistä. Maanpinta vajoaa kauemmas, ja puut jäävät taakseni käden käänteessä. Vähän alemmas, pysy ihan maan tuntumassa, seuraa pinnanmuotoja. Edessä näkyy ryhmä taloja, yhdestä savupiipusta tupruaa savua, vaikka on vasta syyskuu. Iäkäs nainen vilkuttaa ja katsoo taivaalle pensasaidan suojiin kyyristyessään. Lennän vilauksessa ohi; anteeksi, jos säikäytin. Täysillä käyvästä Merlinistä lähtevä meteli ja matalalla lentävän koneen synnyttämä pauhu taisivat pelästyttää naisen.

Toinen kylä, jossa on kirkontorni. Kylä on tavallista suurempi. Olen torninhuipun tasalla, mutta se on jo takanani. Voi moottori-parkaa. Olen höykyttänyt sitä oikein olan takaa. Vilkaisten pikaisesti mittareita. Kaikki lämpötilat ja paineet näyttävän olevan kunnossa. Öljy on vielä melko kuumaa, mutta se oli odotettavissa. Edessä näkyy junarata. Kiskot johtavat varmastikin Redhilliin ja Lontooseen; ne kulkevat luotisuoraan kilometrikaupalla, en voi eksyä. Alan tuntea oloni turvalliseksi.

Nousen sataan metriin ja katselen rauhassa ympärilleni. Taivaalla ei näy mitään. Moottori jauhaa tasaisesti näillä asetuksilla. Hitto, mikä aamu. Melkoinen mylläkkiä. Alan pikkuhiljaa rentoutua. Tähyän ympäri aavaa taivasta ja siristän silmiäni auringonpaisteessa

vihollista etsiessäni. Paria kuuden tai seitsemän kilometrin korkeudessa leijuvaa repaleista savuvanaa lukuun ottamatta taivaalla ei näy mitään. Näköpiirissä ei ole ensimmäistäkään konetta. Minne ihmeseen kaikki katosivat?

Tarkastelen konettani. Vasemmanpuoleisessa siivessä on yksi suuri ja monta pientä reikää. Se punainen välähdys taisi aiheuttaa vahingot. Spitfire-parkaa kohdeltiin kaltoin. Vahingot eivät kuitenkaan taida olla vakavia. Pырstön vaurioista en osaa sanoa mitään. Noustaan 450 metriin. Tunnistan pari maamerkkiä ja suuntaan kohti tukikohtaa, jonne on enää viiden tai korkeintaan kuuden minuutin matka. Polttoainetta on jäljellä 135 litraa, ei mitään hätää. Huomaan kauempana kiertelevän koneen. Pian lentokenttäkin ilmestyy näköpiiriin. Hauska nähdä taas.

Minut valtaa eriskummallinen itsesäälön kaltainen tunne. Tunnetta on vaikea kuvailla, mutta tunnen olevani todella yksin ja haluan kiihkeästi päästä puhumaan jonkun kanssa. Kaiken lisäksi en malta odottaa laskeutumista. Haluan maankamaralle nyt. Heti. Viipymättä.

Laskukierroksen aloittaessani kutsun valvojaa.

”Gannic punainen kakkonen kutsuu Sapperia, aloitan laskeutumisen.”

Vastaus tulee heti, en ole yksin.

”Sapper kutsuu punaista kakkosta, anna tulla. Mukava kuulla äänesi, punainen kakkonen.”

Kiitos, Bill. Olen onneni kukkuloilla. Taitaa johtua jälkireaktios-ta. Tuntuu hyvältä olla kotona.

Nopeus alle 290 kilometriä tunnissa. Laskutelineet alas, odotetaan. Rohkaiseva kalahdus, ja vihreä valo syttyy mittaritauluun; potkuri pienille kulmille ja kaarran vastatuuleen. Ohjaan koneen laskuun, laskusiivekkeet alas, vauhti hidastuu ihan kuin siipien päällä istuisi kymmenen miestä. Korjaan asentoa, nopeus 145 km/t, hyvin menee. Tähyän pitkän nokan yli ja vedän kuomun taakse moottorin käydessä hiljaa. Kenttää reunustava pensasaita vilahtaa siipieni

alitse, ja maa lähestyy nopeasti. Pidä kone vakaana. Vajoaminen hidastuu, korjaan taas asentoa, päästän ohjaussauvaa vähän taaksepäin ja alemmas. Täytyy keskittyä; kaasua kiinni, ohjaussauva taakse, älä päästä nokkaa putoamaan, pidä sauva edelleen takana, vielä vähän. Nopeus vähenee paljon, lähelle sakkausta. Meteli vaimenee. Nokka osoittaa kohti taivasta ja potkuri pyörii niin hitaasti, että lavat voi melkein erottaa.

Kone putoaa, ja kaikki pyörät osuvat yhtä aikaa maahan. Ei yhtään hassumpaa. Nyt ei ole aikaa omakehuun, pidä kone suorassa, älä jarruta liikaa. Kone pysähtyy kentälle. Käännyn sivutuuleen ja katson ympärilleni ennen kuin rullaan sivuun. Takanani kentälle laskeutuu toinen Spit, ja Tony rullaa koneensa parinkymmenen metrin päähän minusta.

Irrotan happinaamarin, vedän huuvan päästäni ja annan viileän potkurivirran puhaltaa hiuksiani ja kasvojani. Voi luoja, että tekee hyvää.

Tony kääntyy katsomaan minua, riisuu lentopäähineensä ja vilkuttaa minulle. Hän pyyhkäisee otsaansa teatraalisesti. Vastaan tervehdykseen näyttääkseni olevani yhtä uupunut.

Nyt saadaan levätä toivottavasti ainakin tunti. Laskusiivekkeet ylös, jäähdyttimen luukku auki ja kone Tonyn viereen. Samassa oivallan, että päivästä on kehkeytynyt kerrassaan upea.

Koneet nousevat ilmaan Manstonissa vuonna 1941. Lähdimme partiolenolle Pohjois-Ranskaan.

Matkalla sinitaivaalle.

Pistetaulu Manstonissa 6.2.1941. Vasemmalta oikealle: Allan Wright, mahdollisesti minä Tich Havercroftin takana, Brian Kingcome koneen ohjaamossa, tuntematon, Jock Sherrington, Sam Saunders (taka-alalla hattu päässä), Bowen-Morris, mahdollisesti Bob Holland, Tommy Lund.

Bob Stanford-Tuck

Johnny Kent ja Tom Wiese. Tom oli norjalainen ja harvinaisen avulias tiedustelu-upseeri. Hänelle maistui aina tilaisuuden tullen skottiviski. Kutsuimme häntä vakoojaksi. Johnny oli karski kanadalainen ja hieno esimies. Hänen käskyjään toteltiin mukisematta. Olimme hyviä ystävyksiä.